

20190180276

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 39 став (3) од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/14, 72/15, 84/15, 129/15, 213/15, 39/16 и 64/18) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.1.2019 година, донесе

ОПШТ ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КРИЗИ ОД ОБЛАСТ НА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНАТА И ХРАНАТА ЗА ЖИВОТНИ ЗА ПЕРИОД 2019-2024 ГОДИНА

I Предмет

Со овој план се утврдуваат видот на состојбата како и директните и индиректните ризици по здравјето на луѓето предизвикани од храна и храната за животни кои не може да се спречат, отстранат или намалат до прифатливо ниво со постојаните одредби од Законот за безбедност на храната и Законот за ветеринарно здравство или не можат соодветно да бидат управувани единствено со примена на мерките за вонредни состојби и практичните постапки кои се неопходни за управување со криза, вклучувајќи ги и начелата на транспарентност кои треба да се применат и стратегијата за комуникација.

Со планот се уредува системот на подготвеност и одговор на криза или вонреден настан во подрачјата на безбедност на храна и храна за животни во Република Македонија.

Во планот се вклучени и кризите и вонредните настани кои се поврзани со ветеринарно медицинските препарати и нуспроизводите од животинско потекло.

II Цели

Овој план има за цел обезбедување на соодветна подготвеност на Агенцијата за храна и ветеринарство и другите релевантни органи на управи, институции и организации за ефективно, ефикасно и благовремено реагирање на криза односно појава на одреден ризик и/или закана со цел негово отстранување или превентивно спречување.

Основна цел на овој план е обезбедување на соодветна и навремена реакција на Агенцијата за храна и ветеринарство при појава на ризик или закана по здравјето на луѓето, животните и животната средина кои произлегуваат од храната, храната за животни, ветеринарно медицинските препарати и нуспроизводите од животинско потекло.

Цел на овој план е воспоставување на организациона структура на механизми и обезбедување на ресурси за подготвеност и ефективен одговор на кризи и вонредни настани на територијата на Република Македонија, кој ќе биде интегриран со одговорите на национално, а по потреба и на меѓународно или локално ниво, преку обезбедување на координација меѓу органите на управата, институциите, организациите и сите субјекти кои се инволвирани или кои имаат надлежност да делуваат во наведените ситуации.

III Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој план го имаат следното значење:

1) „Криза во областа на храната и храната за животни“ се сите ситуации, случајни или намерно предизвикани, кои вклучуваат директни или индиректни ризици по здравјето на луѓето што произлегуваат од храната и храната за животни во производство, увоз, извоз и

дистрибуција, односно состојби што може да имаат влијание врз поединците, организациите или земјата на потенцијално негативен и/или деструктивен начин во форма на сериозен и неконтролиран ризик по јавното здравје кој бара ургентна активност за негово одстранување.

2) „Вонредни настани во областа на храната и храната за животни” се одредени ситуации кои претставуваат закана или ризик по здравјето на луѓето и/или животните и/или животната средина, кои по своите карактеристики не влегуваат во дефиницијата на криза, но кои не можат да се елиминираат или ставаат под контрола со редовните активности на официјалните ветеринари и инспекторите за храна, и кои условуваат брз и координиран редослед на активности од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство.

3) „Други ситуации и настани” се одредени ситуации кои имаат значење од аспект на закана или ризик по здравјето на луѓето и/или животните и/или животната средина, кои по своите карактеристики не влегуваат во дефиницијата на криза и/или вонреден настан, кои во одредени случаи може да се елиминираат или ставаат под контрола со редовните активности на официјалните ветеринари и инспекторите за храна, но со примена на наведените структури и механизми се обезбедува поефективен и поефикасен одговор, а тоа е потврдено односно одобрено од Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство.

IV Надлежни органи на управа, институции и организации Агенција за храна и ветеринарство

Агенцијата за храна и ветеринарство е надлежен орган на државна управа за воспоставување и управување со системот на подготвеност и одговор на криза или вонреден настан во подрачјата на безбедност на храна и храна за животни во Република Македонија.

IV.I. Други органи на управа, институции и организации

Во подготвеноста и одговорот на ризици и закани учество земаат, во зависност од ситуацијата и следниве органи на управа, институции, организации и други тела и тоа:

1. Центарот за управување со кризи (ЦУК);
2. Дирекцијата за заштита и спасување (ДЗС);
3. Министерството за здравство (МЗ);
4. Државен санитарен и здравствен инспекторат (ДСЗИ)
5. Институт за јавно здравје на Република Македонија (ИЈЗ);
6. Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
7. Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ);
8. Министерство за финансии (МФ) - Царинска Управа на Република Македонија (ЦУРМ);
9. Национален координативен центар за гранично управување (НКЦГУ);
10. Министерството за внатрешни работи (МВР);
11. Министерството за економија (МЕ);
12. Единици на локална самоуправа, и
13. Јавни претпријатија, установи и служби.

како дел од воспоставениот систем за заштита и спасување и за управување со кризи во Република Македонија.

Во случај на прогласување на кризна состојба на територијата на Република Македонија, која е последица од ризик и закана во сегментот на безбедност на храна и храна за животни во обем на надлежностите кои се уредени со Законот за управување со кризи, на предлог на Агенцијата за храна и ветеринарство во рамки на системот за управување со кризи се активираат прво Главниот штаб потоа Групата на процена и

Управувачкиот комитет согласно Законот за управување со кризи заради предлагање на одлуки и обезбедување на постојани консултации, координација, навремена реакција, ефикасност и соодветно искористување на расположливите ресурси, како и обезбедување навремена, квалитетна и реална процена на загрозеноста на безбедноста на Република Македонија од ризици и опасности.

Според Законот за безбедност на храната, кога Агенцијата ќе утврди состојба која вклучува сериозен директен или индиректен ризик по здравјето на луѓето кој потекнува од храна или храна за животни, кој не може да се спречи, намали или отстрани на прифатливо ниво со постојаните мерки или не може да се управува единствено со примена на мерките за вонредни состојби, веднаш ја известува Владата на Република Македонија и доставува предлог за утврдување на кризна состојба до Управувачкиот комитет по што се постапува согласно со одредбите од Законот за управување со кризи.

V Организациона структура

V.I. Организациона структура

За целите на овој план, Агенцијата за храна и ветеринарство формира соодветна организациона структура која се состои од:

- Оперативен центар во функција на Национален оперативен центар за управување со кризи од област на безбедност на храната и храната за животни
- Централна оперативна група (Кризна единица) која е претставена преку теренски единици на Националниот оперативен центар
- Официјалните ветеринари и Инспекторите за храна во Организационите единици и Гранични инспекциски места.
- Работна група на експерти,
- Лаборатории, ветеринарно-здравствени установи и здравствени организации односно други институции кои вршат одредени услуги со јавни овластување, а кои се вклучени во организационата структура на планот за управување со кризи.

V.II. Опис на организационата структура за спроведување на овој план

V.II.I Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство

Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство е одговорен за готовноста и спроведување на Општиот план за кризи и Оперативниот план за итни мерки. Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство редовно поднесува извештаи на Владата на Република Македонија и на Управувачкиот комитет.

V.II.II Оперативен Центар

Оперативниот Центар за управување со кризи од област на безбедност на храната и храната за животни е највисоко институционално-стручно тело кое ја дава потребната професионално институционална поддршка на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство за спроведување на овој план.

Составот на Оперативниот центар ги содржи сите релевантни раководители на сектори од Агенцијата за храна и ветеринарство односно претставници на надлежните органи на управи, институции и организации релевантни за Планот за управување со кризи во зависност од карактеристиките на ситуацијата (криза и/или вонреден настан). Составот на Оперативниот центар тековно се ревидира и формално одобрува од страна на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство. За секоја позиција во Оперативниот центар се одредува и негова замена и тоа:

- Раководител на Сектор за инспекциски надзор
- Раководител на Сектор за проценка и комуникација на ризик.

- Раководител на Сектор за храна од неживотинско потекло.
- Раководител на Сектор за ветеринарно јавно здравство.
- Раководител на Сектор за здравствена заштита и благосостојба на животните.
- Претставник од Центарот за управување со кризи.
- Претставник од Министерството за здравство.
- Претставник од Државен санитарен и здравствен инспекторат.
- Претставник од Министерство за внатрешни работи.
- Претставник од Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.
- Претставник од Државен инспекторат за земјоделство.
- Претставник од Дирекција за заштита и спасување.
- Претставник на Експертската работна група
- Претставник од Институт за јавно здравје на Република Македонија (референтна институција за заштита на здравјето на луѓето).
- Претставник од Факултет за ветеринарна медицина-Скопје (референтна институција за здравствена заштита и благосостојба на животните)

Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство го одредува составот за Оперативниот центар за одредена ситуација (криза и/или вонреден настан) во зависност од карактеристиките на ситуацијата, во моментот кога се дава потврда за активирање на овој план.

Оперативен центар за кризи на ниво на територијата на Република Македонија постапува според советодавниот и координативниот капацитет, во соработка со Експертската група и е во врска со надлежната национална референтна институција за заштита на здравјето на луѓето и здравствената заштита и благосостојба на животните.

Во состав на Оперативниот центар и под негово директно раководење е Централната оперативна група (државни инспектори: инспектори за храна и официјални ветеринари).

Централната оперативна група делува на целата територијата на Република Македонија и е составена од државни инспектори со соодветен професионален профил за одреден тип на криза или вонреден настан и со посебни надлежности односно овластувања од Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство за спроведување на одредени активности и мерки.

VI Постапување во случај на криза и канали за постапките на размена на информации помеѓу релевантните засегнати страни

VI.I Потврда на итна состојба и вонреден настан - ситуација

По добиената нотификација на итна состојба криза и/или вонреден настан-ситуација и потврда на итната ситуација криза/вонреден настан-ситуација од Оперативниот центар-Дежурната служба, директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство веднаш се информира.

Доколку директорот е отсутен одлука донесува неговиот заменик.

Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство дава официјална потврда дека е настаната ситуацијата со криза или друг вонреден настан.

Директорот ја делегира оперативна надлежност за преземање на итни мерки и активности, и ги става на располагање неопходните ресурси.

Итните мерки и активности вклучуваат, но не се ограничени на:

1) Мобилизација и ставање во оперативна функција на персоналот на Агенцијата за храна и ветеринарство и по потреба други лица и институции;

2) Мобилизација и ставање во оперативна функција и тековно искористување на материјални и финансиски ресурси на Агенцијата за храна и ветеринарство;

3) Спроведување на посебни задачи на персоналот на Агенцијата за храна и ветеринарство, другите мобилизирани лица и институции (лаборатории);

4) Соодветна координација меѓу Агенцијата за храна и ветеринарство и другите органи на управа, институции и организации (Државен санитарен и здравствен инспекторат Министерство за внатрешни работи, Единици за цивилна заштита, Армијата на Република Македонија, јавно здравство и/или прашања од животна средина итн.),

5) Воспоставување на зони на делување и зони под надзор и одредување на соодветни заштитни мерки применливи во нив;

6) Одредување и примена на соодветни мерки за елиминирање, редуцирање и превенирање на наведената закана или ризик односно опасност; и

7) Други мерки и активности во зависност од карактеристиките на ситуацијата.

Мерките и активностите кои се преземаат со детален опис на истите (кој, кога, каде, како, со што и зошто) се дадени во Листата на мерки и активности и Процедурата за начинот на одредување и преземање од Оперативниот план за итни мерки од областа на безбедноста на храната и храната за животни и истите тековно се ревидираат и надополнуваат од Оперативниот центар и се одобруваат од директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Ако е побарано од Агенцијата за храна и ветеринарство, директорот на Агенцијата се координира со други министерства и тела на Владата на Република Македонија и може да побара помош од истите, кои исто така, во склоп на своите надлежности, се вклучени во одредени случаи на присилното извршување на мерките за контрола на болести и/или заштитата и ублажувањето на кризи (Министерство за внатрешни работи, Министерство за здравство, Министерство за животна средина и просторно планирање).

Кога ситуацијата поставува сериозни ризици по здравјето на животните, јавното здравје или по животната средина, или кога расположливите ресурси не се доволни, директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство ја информира Владата на Република Македонија како и Центарот за управување со кризи согласно Законот за управување со кризи и Уредбата за видот на податоците и информациите и за начинот и постапките на нивно донесување до Центарот.

VI.II Ланец на наредби и проток на информации

Крајната одговорност за активирање и спроведување на активностите од Општиот план за управување со кризи, ја има директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство.

Директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство има целосна административна и техничка одговорност за готовност и управување со кризни ситуации.

Одговорност на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство е да осигура дека Агенцијата е подготвена во секој момент, во однос на организација, ресурси и нивото на обука, да се справи брзо и ефикасно со кризната ситуација.

VI.III Шема за пренос на структурирани и документиран информации и ланец на наредби

1. Принцип и постапка на донесување на одлуки

Во случај на појава на ситуација која е предмет на овој план, одлуките треба да се донесат веднаш односно во најкраток можен рок врз основа на валидни и верификувани информации преку соодветно воспоставен систем за собирање и обработка на најнови, исцрпни и сигурни информации кои се на располагање согласно членовите 36 и 38 од Законот за безбедност на храна, а потоа на концизен и брз начин да се спроведат на терен.

2. Постапка за пренос на одлуки и инструкции

Агенцијата за храна и ветеринарство воспоставува систем на доверливост и одговорност за брзо и ефикасно донесување на одлуките, со Процедура за пренос на инструкции и одлуки од Агенцијата за храна и ветеринарство (Оперативниот центар) до оперативните служби кои ги спроведуваат акциите или на терен или во лабораторијата, како и Процедура за добивање на повратни информации во Оперативниот центар.

Воспоставена шема за пренос на структурирани и документиран информации и постоењето на краток и јасен ланец на наредби се есенцијални за имплементација на Планот и координација на акциите кои произлегуваат од нив.

Во протоколот на информации, во зависност од посебните околности, вклучени се Факултет за ветеринарна медицина-Скопје и Институт за јавно здравје на Република Македонија кои ги следат каналите на комуникација. Документацијата доставена во прилог на информацијата, е организирана врз основа на форми направени за таа намена. Ланецот на наредби, организиран е така што секој е целосно свесен и обучен за неговите/нејзините задачи, обезбедувајќи соодветен одговор во итни ситуации во најкраток можен рок односно најмногу еден час.

VI.IV Средства за спроведување на планот-ресурси

Агенцијата за храна и ветеринарство на годишно ниво води Листа на расположливост на ресурси за подготвеноста и капацитетот на Агенцијата за храна и ветеринарство да се справи со кризи и вонредни настани во однос на:

- законските надлежности,
- хумани и материјални ресурси, и
- административни и технички процедури.

Листата на ресурси е предмет на континуирана имплементација и е во сила не само за време туку и во отсуство на криза и вонредна ситуација и е предмет на редовна ревизија и надополнување.

Агенцијата за храна и ветеринарство обезбедува персоналот редовно да се обучува за постапките за управување со кризи.

Од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство се обезбедуваат како за Оперативниот центар така и за локалните центри сите потребни средства, вклучувајќи персонал, објекти и опрема, за спроведување на овој план, заради осигурување на ефикасна и навремена имплементација на мерките и активностите утврдени со овој план.

VII Влегување во сила

Овој план влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-11539/1-18
22 јануари 2019 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.